Dosarul nr. 4-518/2024

4-24023492-12-4-29022024

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

27 iunie 2024 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău, (sediul Buiucani)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Tudor Stambol
Grefier Cătălina Rașcovschi
În lipsa:
Contravenientei Inga Bîtca
Agentului constatator Mihail Scripnic

examinând în ședință de judecată publică, în limba de stat, cauza contravențională de acuzare a contravenientului:

Bîtca Inga**,** născută la *****, IDNP *****, domiciliată *****, -

de comiterea contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional, -

c o n s t a t ă:

La data de 22.02.2024 agentul constatator ofițer de sector al IP Buiucani al DP mun. Chișinău, Mihail Scripnic, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 111879 în privința lui Bîtca Inga, pe faptul că, la data de 13.02.2024 ora 10:00 min, în *****, fiind mama copilului *****, a admis faptul că acesta să-l numească cu cuvinte necenzurate pe minorul Cernocan Vlad, prin aceasta nu și-a îndeplinit obligația de educare.

În ședința de judecată agentul constatator Scripnic Mihail nu s-a prezentat, deși fiind legal citat, fapt confirmat prin dovada de expediere a citației prin intermediul poștei electronice, din care motiv instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

În ședința de judecată contravenienta Bîtca Inga nu s-a prezentat, fiind citată despre data, ora și locul ședinței de judecată la adresa de domiciliu indicată în materialele cauzei contravenționale, citația a fost restituită de către oficiul poștal cu mențiunea „Nereclamat”, astfel că, prin prisma art. 382 Cod contravențional, instanța de judecată,

considerând că, procedura citării legale a fost respectată, a dispus examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Instanţa de judecată, studiind în cumul totalitatea probelor, cercetând materialele cauzei, constată vinovăția lui Bîtca Inga de comiterea contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional.

În ședința de judecată s-a constatat că, Bîtca Inga la data de 13.02.2024 ora 10:00 min., în *****, fiind mama copilului *****, a admis faptul că acesta să-l numească cu cuvinte necenzurate pe minorul Cernocan Vlad, prin aceasta nu și-a îndeplinit obligația de educare.

Conform art. 7 Cod contravențional, *persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod.*

Conform art. 442 alin. (1) Cod contravenționale, *procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.*

Potrivit art. 8 alin.(1) Cod contravențional, *persoana este supusă răspunderii contravenţionale numai pentru fapte săvîrşite cu vinovăţie. (2) Este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvîrşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.*

Conform art. 10 Cod contravenţional, *constituie contravenţie fapta – acţiunea sau inacţiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracţiunea, săvîrşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională.*

Conform art. 440 alin. (1) Cod contravenţional, *constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.*

Conform art. 425 alin. (1) Cod contravenţional, *probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.*

Conform prevederilor art. 458 alin. (1) Cod contravenţional, *la adoptarea hotărârii în cadrul procesului instanţa de judecată urmează să determine caracterul veridic al contravenţiei imputate; existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei.*

Conform prevederilor art. 63 alin. (1) Cod contravențional, *neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinţi sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligaţiilor de întreţinere, de educare şi de instruire a copilului se sancționează cu amendă de la 6 la 15 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 15 la 25 de ore.*

În legislația Republicii Moldova, ca şi în cea a altor state europene, contravențiile au fost scoase de sub incidenţa legii penale şi supuse unui regim administrativ. Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravenţional, instanţa de judecată evidenţiază că sancţiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetăţenilor în vederea realizării scopului preventiv şi represiv al sancţiunii, iar potrivit art. 38 alin. (3) din legea citată, arestul contravenţional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenţionate a unei alte sancţiuni contravenţionale, ceea ce conferă faptei natura penală. Astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce priveşte dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului (*Zilibergerg împotriva Moldovei* (§ 35, din 01 februarie 2005), *Angel împotriva României* (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau *Ozturk împotriva Germaniei* (din 21 februarie 1994). Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravenţionala desfăşurată în faţa instanţei de judecată revine în primul rînd organului constatator şi, în condiţiile în care acesta face dovada vinovăţiei, petentul urmează să-şi probeze nevinovăţia.

La fel, instanţa evidenţiază că, forţa probantă a proceselor-verbale, este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putîndu-se reglementa importanţa fiecărui mijloc de probă, însă instanţa are obligaţia de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci cînd administrează şi apreciază probatoriul (*cauza Bosoni v. Franţa*, hotărîrea din 7 septembrie 1999), în raport cu cele enunţate, art. 425 alin. (2) al Codului contravenţional, cuprinde dispoziţii exprese cu privire la forţa probantă a procesului-verbal cu privire la contravenţie, fiind reglementat că, în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie. La fel, instanţa reţine că, legiuitorul în art. 442 alin. (1) Cod contravenţional, a definit procesul-verbal cu privire la contravenţie, ca fiind un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Subsecvent, a fost legiferat şi faptul că, procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

În asemenea situație, întru respectarea garanțiilor sus indicate, instanța de judecată va verifica legalitatea și temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. MAI06 111879 din 22.02.2024, întocmit în privința lui Bîtca Inga.

În ceea ce privește starea de fapt constatată şi în corespundere cu art. 425 Cod Contravenţional se reține că, aceasta a fost confirmată prin probe pertinente, concludente şi utile cazului contravențional precum:

- scrisoare de însoțire (f. d. 1);
- foaie de titlu (f. d. 2);

- proces-verbal cu privire la contravenţie nr. MAI06 111879 din 22.02.2024, întocmit în privința lui Bîtca Inga, potrivit căruia Bîtca Inga a recunoscut vina fapt confirmat prin semnătura acesteia la rubrica „*Recunosc săvârșirea contravenției și acceptă sancțiunea stabilită fapt pentru ce semnez*” (f. d. 3);

- cererea lui Cernocan Alexandru prin care solicită ca organele de poliție să întreprindă măsurile necesare cu *****, care la data de 13.02.2024, în timp ce se afla la școală a vorbit cu cuvinte necenzurate în adresa fiului său minor, înjosind-o pe soția acestuia (f. d. 4);

- explicațiile victimei Cernocan Alexandru din 13.02.2024 (f. d. 5);

- raportul agentului constatator din 23.02.2023 (f. d. 6).

Respectiv, cu privire la starea de fapt fixată de agentul constatator în procesul – verbal de contravenție și în corespundere cu art. 425 alin. (2), (3), (4), (5) al Codului contravențional, instanța de judecată reține că aceasta a fost confirmată prin probe pertinente, concludente și utile cazului contravențional. Astfel, acestea în ansamblu coroborează între ele, se completează unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială și dovedesc cert comiterea contravenției imputate făptuitorului.

În această ordine de idei, agentul constatator a făcut dovadă stării de fapt, fiind stabilit cu certitudine faptul că Bîtca Inga la data de 13.02.2024 ora 10:00 min., în *****, fiind mama copilului *****, a admis faptul că acesta să-l numească cu cuvinte necenzurate pe minorul Cernocan Vlad, prin aceasta nu și-a îndeplinit obligația de educare.

Sub acest aspect, instanța conchide că, faţă de probele administrate în cauză, prezumţia de legalitate a actului administrativ, din care decurge prezumţia de autenticitate şi prezumţia de veridicitate nu au fost răsturnate în cazul de faţă, în condițiile în care săvârșirea faptei contravenționale a fost stabilită pe baza constatărilor personale a agentului constatator și a probelor acumulate.

Astfel, din materialele cauzei contravenționale, cercetate în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond s-a constatat că, Bîtca Inga a săvârșit contravenția prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional și anume neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinţi sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligaţiilor de întreţinere, de educare şi de instruire a copilului care se sancționează cu amendă de la 6 la 15 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 15 la 25 de ore.

În continuare, instanța de judecată remarcă că procesul – verbal cu privire la contravenție fiind întocmit de un organ al statului aflat în exercițiul funcțiunii trebuie sa i se recunoască valoarea probatorie sub aspectul constatării stării de fapt, ca efect al triplei prezumții de autenticitate, veridicitate și legalitate. În acest sens este de menționat că în jurisprudența CtEDO s-a reținut în mod constant că prezumțiile nu sunt în principiu, contrare Convenției. În așa mod, Curtea a constatat anterior că prezumțiile de fapt și de drept se regăsesc în orice sistem de drept; în principiu, convenția nu derogă de la acestea, însă în materie penală obligă statele contractante să nu depășească un anumit prag. În special, articolul 6 § 2 impune statelor să aibă în vedere aceste prezumții, aceasta în limite rezonabile, ținând cont de gravitatea faptelor și păstrând dreptul la apărare

(Salabiaku împotriva Franței, hotărârea din 7 octombrie 1988, seria A, nr. 141-A, pag. 15, pct. 28; Telfner împotriva Austriei, nr. 33501/96, pct. 16, 20 martie 2001).

În această ordine de idei, agentul constatator a făcut dovadă stării de fapt prin înscrisurile depuse la dosar și apreciate de instanțe, iar instanța reține că încheierea procesului – verbal cu privire la contravenție este temeinică. Sub acest aspect, instanța conchide că, față de probele administrate în cauză, prezumția de legalitate a actului administrativ, din care decurge prezumția de autenticitate şi prezumția de veridicitate nu au fost răsturnate în cazul de față, în condițiile în care săvârșirea faptei contravenționale a fost constatată pe baza constatărilor personale a agentului constatator și a probelor acumulate.

În drept, acțiunile lui Bîtca Inga au fost calificate corect și întrunesc elementele constitutive ale contravenției prevăzute în art. 63 alin. (1) din Codul contravențional.

Sub aspectul legalităţii procesului-verbal, instanţa de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părţi, cât şi din oficiu de către instanţă întru asigurarea respectării principiului legalității şi dreptății, consacrate expres în art. 5 şi 7 din Codul contravențional.

Astfel, Legea contravenţională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenţie într-o anumită forma „ad validitatem”, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond şi de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit. În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravențional, sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 al Codului contravențional.

În ceea ce privește legalitatea procesului-verbal, instanţa constată că, procesul-verbal cu privire la contravenție este încheiat cu respectarea dispozițiilor legale, acesta cuprinzând mențiunile obligatorii prevăzute de legea contravențională sub sancţiunea nulităţii absolute şi nefiind afectat de alte vicii de natură să ducă la anularea sa.

În aceeași ordine de idei, instanța specifică că, în măsura în care procesul-verbal cu privire la contravenție din 16.08.2023, nu este afectat de vicii de legalitate, valoarea sa probatorie nu trebuie exclusă. Mai mult ca atât, la examinarea cauzei, instanţa nu a stabilit că, datele înserate de agentul constatator în actul atacat au fost obţinute prin ilegalități, metodele sau încălcările enumerate expres în art. 425 alin. (6) al Codului contravențional. Astfel, probele apreciate fiecare în parte şi în ansamblul lor, coroborează între ele, se completeze unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială şi dovedesc cert comiterea contravenției imputate făptuitorului.

Prin urmare, se impune a fi menționat că, instanţa nu a determinat circumstanţele prevăzute în art. 441 al Codul contravenţional, care ar înlătură procesul contravenţional.

Sub aspectul individualizării pedepsei ce urmează a fi aplicată făptuitorului pentru contravenţia incriminată, instanța va ține seama de limitele de pedeapsă prevăzute de lege pentru fapta săvârșită (se sancţionează cu amendă de la 6 la 15 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 15 la 25 de ore), dar şi de criteriile de individualizare a pedepsei, prevăzute de art. art. 41 – 43 Cod contravențional, şi anume,

de gradul de pericol social al faptei săvârșite, de împrejurările în care a fost comisă fapta, dar şi circumstanțele lui personale.

La aplicarea sancțiunii instanța de judecată ţine cont de caracterul contravenției comise, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei.

Circumstanțe atenuante: nu au fost invocate de către agentul constatator.

Circumstanțe agravante: nu au fost invocate de către agentul constatator.

Pentru ca pedeapsa să-şi realizeze funcțiile şi scopul, definite de legiuitor în cuprinsul art. 32 Cod contravențional, aceasta trebuie să corespundă sub aspectul duratei şi naturii sale gravității faptei comise, potențialului de pericol social pe care în mod real o prezintă fapta contravențională comisă de contravenient, dar şi aptitudinii acestuia de a se îndrepta sub influența sancțiunii.

Instanța de judecată evidențiază că orice sancțiune juridica, inclusiv cea contravențională, nu reprezintă un scop în sine, ci un mijloc de reglare a raporturilor sociale, de formare a unui spirit de responsabilitate, iar pentru aceasta nu este nevoie ca în toate cazurile sa se aplice sancțiunea maximă. Sancțiunile juridice constituie nu mijloace de răzbunare a societății, ci de prevenire a săvârșirii faptelor ilicite si de educare a persoanelor vinovate.

Ținând cont de prevederile art. 41 - 43 Cod Contravențional, luând în considerație caracterul şi gradul prejudiciabil al contravenției, caracteristica contravenientei şi de circumstanţele cazului, instanța de judecată consideră necesar de-i aplicat o sancțiune sub formă de amendă în mărime de 6 unități convenționale în beneficiul statului.

Totodată, potrivit prevederilor art. 381 alin. (4) din Codul contravențional, *autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cît şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante*.

În conformitate cu art. art. 34, 63 alin. (1), 460, 462, 463 Cod contravențional, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Bîtca Inga, născută la *****, IDNP *****, domiciliată *****, se recunoaște vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod Contravențional, stabilindu-i sancţiune sub formă de amendă în mărime de 6 (șase) unități convenționale, echivalentul a 300 (trei sute) lei.

Se explică contravenientei conținutul art. 34 alin. (3) Cod Contravențional, care prevede: *„Contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoştinţă a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.”*

Hotărârea cu drept de recurs, la Curtea de Apel Chişinău, în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani).

Preşedintele şedinţei,
judecător **/semnătura/** **Tudor Stambol**